

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobkyně: **V. Š.**, zastoupená Mgr. Václavem Voříškem, advokátem se sídlem Pod kaštany 245/10, Praha 6, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem Pivovarské náměstí 1245, Hradec Králové, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2018, č. j. KUKHK-38105/DS/2017/Kj, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 12. 2019, č. j. 30 A 29/2018 – 69,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 11. 12. 2019, č. j. 30 A 29/2018 – 69, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2018, č. j. KUKHK-38105/DS/2017/Kj, a rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové ze dne 22. 11. 2017, č. j. MMHK/204104/2017, sp. zn. P/3677/2015/OS1/Hej, **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti částku 20 342 Kč, a to k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Václava Voříška, advokáta se sídlem Pod kaštany 245/10, Praha 6, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 1. 2018, č. j. KUKHK-38105/DS/2017/Kj (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo zamítnuto odvolání žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí Magistrátu města Hradec Králové (dále také jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 22. 11. 2017, č. j. MMHK/204104/2017, sp. zn. P/3677/2015/OS1/Hej (dále jen „prvostupňové správní rozhodnutí“), jímž byla uznána odpovědnou za spáchání přestupku (dříve správního deliktu) podle § 125f odst. 1 ve spojení s § 10 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Toho se dopustila tím, že jako provozovatelka motorového vozidla tov. zn. Mercedes-Benz E 350 CDI, X, nezajistila, aby při užití jejího vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, neboť dne 5. 10. 2015 ve 12:20 hod. se u morového sloupu na Velkém náměstí v Hradci Králové nezjištěný řidič jejího vozidla neřídil dopravní značkou „IP 25a – Zóna s dopravním omezením“ s vyobrazenou dopravní značkou „B28 – Zákaz zastavení“ s dodatkovou tabulkou „Mimo zásobování v době: 9:00 – 11:00 hod, 14:00 – 16:00 hod, 18:00 – 7:00 hod“ a „Stání povoleno pouze na označených místech“, čímž porušil § 4 písm. c) zákona o silničním provozu. Za tento přestupek byla žalobkyni uložena pokuta ve výši 1500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení paušální částkou ve výši 1000 Kč.

[2] Rozhodnutí žalovaného napadla žalobkyně u Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský soud“) žalobou, jíž se domáhala zrušení obou správních rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. Namítala následující vady výroku prvostupňového správního rozhodnutí: neobsahuje popis konkrétního jednání, kterým mělo dojít k porušení dopravní značky IP 25a (je pouze obecně uvedeno, že řidič vozidla se danou značkou „neřídil“, avšak nelze dovodit, zda se jednalo o zastavení nebo stání); není z něj patrné, zda údajné porušení pravidel mělo za následek dopravní nehodu; v rozporu s § 68 odst. 2 správního řádu neobsahuje odkaz na § 125e odst. 2 zákona o silničním provozu (zákonná kritéria pro výměru pokuty) a rovněž absentuje ustanovení obsahující sankční sazbu; místo přestupku je určeno zcela nedostatečně (bylo popsáno jako „u Morového sloupu na Velkém náměstí v Hradci Králové“, avšak v daném místě je objektivně složitá dopravní situace, kde se nachází několik dopravních značení umožňujících parkování); ve výroku prezentovaný význam značky IP 25a nekoresponduje se značkou zachycenou ve fotodokumentaci. Dále žalobkyně tvrdila nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů: žalovaný se nijak nevypořádal s jejími odvolacími námitkami, navrženými důkazními návrhy ani námitkou podjatosti (obsaženo v podání ze dne 21. 12. 2017), přičemž navrhla důkaz datovou zprávou obsahující doplnění odvolání; zopakovala, že žalovaný neuvažoval nad tím, zda řidič s jejím vozidlem na daném místě zastavil, nebo stál, a tuto skutečnost neodůvodnil ani neprokázal; správní orgány se nezabývaly tím, zda údajně porušená dopravní značka byla řádně stanovena opatřením obecné povahy k tomu příslušným orgánem dle § 77 odst. 5 zákona o silničním provozu; patřičně pojednáno nebylo ani o materiální stránce přestupku či účelu údajně porušené povinnosti plynoucí z dopravního značení. Samotná skutková podstata přestupku provozovatele vozidla, stejně jako povinnost stanovená v § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu jsou dle ní v rozporu s Ústavou. Namítala nezákonnou negativní diskriminaci českých provozovatelů vozidla při řešení přestupků dle § 125f zákona o silničním provozu a poukázala, že v zahraničí správní orgány zjištěné přestupky spáchané provozovaným vozidlem nestíhají. Dovodila, že

pokračování

znakem přestupku nepodnikající fyzické osoby podle § 125f zákona o silničním provozu bylo v období ode dne 1. 7. 2017 do dne 13. 7. 2017 též zavinění (zákon o přestupcích nabyl účinnosti dne 1. 7. 2017, avšak zákon č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o přestupcích, nabyl účinnosti až dne 13. 7. 2017); tuto příznivější právní úpravu proto bylo nutno aplikovat též na její případ. Došlo dle ní dále k porušení poučovací zásady, neboť nebyla správními orgány informována o tom, že se může liberovat. Správní orgány se pak nezabývaly ani tím, zda nebylo namístě aplikovat novější právní úpravu, která je pro ni příznivější z důvodu možnosti mimořádně snížit pokutu; taktéž měl žalovaný s ohledem na enormní délku řízení mimořádně snížit pokutu dle § 44 odst. 1 písm. a) a c) zákona o přestupcích.

Rozsudek krajského soudu

[3] Krajský soud rozsudkem ze dne 11. 12. 2019, č. j. 30 A 29/2018 – 69 (dále jen „napadený rozsudek“), podanou žalobu zamítl. K procesní historii věci uvedl, že žalobkyně byla původně za spáchání předmětného přestupku shledána odpovědnou již rozhodnutím prvostupňového správního orgánu ze dne 24. 2. 2016, č. j. MMHK/039058/2016, sp. zn. P/3677/2015/OS1/Hej; odvolání proti němu zamítl žalovaný svým rozhodnutím ze dne 12. 5. 2016, č. j. KUKHK – 10516/DS/2016/SROV. Žalobkyně však proti němu podala žalobu, na základě níž krajský soud rozsudkem ze dne 17. 8. 2017, č. j. 30 A 68/2016 – 34, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k novému projednání; naznal přitom, že správní orgány pochybily při pořizování fotografií jakožto důkazního materiálu, jelikož ty ve správním spisu nebyly založeny spolu s časem jejich pořízení, pročez nebylo zřejmé, kdy vozidlo na předmětném místě skutečně stálo – nebyl tedy řádně zjištěn skutkový stav věci. Prvostupňový správní orgán následně provedl důkaz elektronickou verzí fotografií na CD, z nichž lze zjistit čas jejich pořízení. Zároveň zdůraznil, že žalobkyně i její zmocněnec zůstali po vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení zcela nečinní; proti (novému) prvostupňovému správnímu rozhodnutí podal zmocněnec žalobkyně pouze blanketní odvolání, na jehož doplnění zcela rezignoval - všechny své námitky tedy přesunul až do soudního řízení.

[4] Krajský soud se následně zevrubně zabýval všemi výše nastíněnými žalobními námitkami (srov. odst. [2] tohoto rozhodnutí); níže je však shrnuta pouze ta část obsáhlého odůvodnění napadeného rozsudku, proti níž žalobkyně brojí kasační stížností [týká se: 1) nevypořádání všech odvolacích námitek – zejména podání ze dne 21. 12. 2017, 2) popisu skutku ve výroku prvostupňového správního rozhodnutí].

[5] Konstatoval, že žalobkyně byla vyzývána, aby ve stanovené lhůtě doplnila své blanketní odvolání (výzvou k doplnění náležitostí podání ze dne 24. 11. 2017, č. j. MMHK/205543/2017), avšak ta zůstala nečinná; o právních důsledcích vyplývajících z nevyhovění předmětné výzvě přitom byla poučena. V žalobě navíc neuvádí, jaké konkrétní odvolací námitky měly být dle jejího názoru vypořádány, potažmo jaký vliv mělo toto opomenutí na zákonnost napadeného rozhodnutí; ne každá nevypořádaná námitka totiž zakládá nepřezkoumatelnost správního rozhodnutí. K podání žalobkyně ze dne 21. 12. 2017 uvedl, že kumulativně nesplňuje všechny základní náležitosti dle § 37 odst. 3 správního řádu. Za zmocněnce žalobkyně přitom nelze domýšlet, ke kterému konkrétnímu správnímu řízení (pokud jich je u správního orgánu se stejným zmocněncem vedeno více) se toto podání vztahuje a ke kterému ne. Je zcela logické, že si ho žalovaný nespojil právě s předmětným řízením, pokud pro to z něj nevyplývaly žádné konkrétní indicie, nýbrž text obsahoval pouze zcela obecné informace a argumentaci, která nebyla pro danou situaci individualizována. Krajský soud měl za to, že zmocněnec s takovými zkušenostmi v oblasti správního práva si musel být této skutečnosti dobře vědom. Správní orgány proto procesně nepochybily, pokud k obsahu uvedeného podání v posuzované věci nepřihlédly.

[6] Popis jednání žalobkyně vymezený ve výroku prvostupňového správního rozhodnutí dle krajského soudu jednoznačně nevykazuje vady, které by bránily jeho ztotožnění a jež by způsobovaly jeho zaměnitelnost s jiným jednáním; odpovídá tedy

pokračování

usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS. Bylo zřetelně vymezeno, že žalobkyně jakožto provozovatelka vozidla nezajistila dodržování povinností řidiče a pravidel provozu na pozemní komunikaci. Z obsahu správního spisu je rovněž zcela zřejmé, že její vozidlo bylo zachyceno zastavené na místě, které není určené k parkování, režim povinností řidiče je přitom vymezen již při vjezdu do zóny, kde platí mimo takto určená parkovací místa zákaz zastavení; neprokázala ani, že by prováděla v daný čas zásobování. Tím porušila předmětnou značku včetně jejích dodatkových tabulí; za vadu popisu jednání žalobkyně nelze považovat například neuvedení skutečnosti, zda se jednalo o zastavení, nebo stání. Smyslem požadavků na určitost popisu skutku ve výroku správního rozhodnutí je zabránit dvojímu postihu za týž delikt, případně záměně deliktu s jiným; k tomuto účelu uvedená specifikace místa v kombinaci s uvedením času spáchání deliktu zpravidla postačuje. Doplnil, že fotografie zřetelně zachycují vozidlo žalobkyně u morového sloupu na Velkém náměstí v Hradci Králové a zároveň morový sloup není tak objemný, aby bylo třeba vymezit přesné souřadnice GPS či jinak blíže specifikovat toto místo. Klíčová je přitom skutečnost, že z fotografií je zřetelně patrné, že vozidlo stálo právě na místě, které nebylo určeno k parkování; toto místo se nachází v zóně, která podléhala předmětné značce a jejím dodatkovým tabulím. Krajský soud rovněž zdůraznil dle něj obecně známou skutečnost, že příjezd motorovým vozidlem k tomuto místu je možný jedinou možnou příjezdovou komunikací (u vjezdu na Malé náměstí v Hradci Králové); právě tam je předmětná dopravní značka umístěna a neobstojí tedy tvrzení žalobkyně, že se na toto místo mohl řidič vozidla dostat, aniž by tuto značku mohl vidět.

II. Kasační stížnost žalobkyně

[7] Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, ve které navrhla jej zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení. Především namítá, že z jejích odvolacích námitek ze dne 21. 12. 2017 bylo jednoznačně patrné, že se týká také projednávané věci; na str. 14 daného podání totiž bylo uvedeno, že se vztahuje k č. j. P/3677/2015/OS1/Hej, což je spisová značka řízení před prvostupňovým správním orgánem. Stěžovatelce není zřejmé, jak konkrétněji měla vyjádřit, že se námitky vztahují k určitému řízení, než uvedením jeho spisové značky. Nesouhlasí ani s tím, že by tyto námitky byly zcela obecné a nekonkrétní. V předmětném podání navíc bylo uvedeno, že se dotýká všech dosud neskončených řízení dle § 125f silničního zákona, ve kterých jako zmocněnec vystupuje ODVOZ VOZU s.r.o. Žalovaný již pouze na základě této informace nepochybně mohl vyhledat dotčená řízení. Nejednalo by se přitom o žádné „domýšlení“, neboť žalovaný nepochybně vede evidenci probíhajících řízení, a není proto pro něj žádný problém filtrovat řízení podle zástupce obviněného; pokud by to však pro něj byl problém (což žalovaný ani netvrdí), mohl zmocněnce stěžovatelky vyzvat k odstranění této vady, což se však nestalo. Krajský soud se nadto nesprávně domnívá, že v případě nepřezkoumatelnosti musí žalobce uvádět, jaké konkrétní námitky byly opomenuty, případně jaký vliv to mělo na zákonnost rozhodnutí; zcela postačovalo, že stěžovatelka poukázala na to, že správní orgány opomenuly veškeré její odvolací námitky. Krajský soud se mylí i v tom, že by žalobce snad měl povinnost uvádět, jaký vliv mělo opomenutí jeho odvolacích námitek na zákonnost napadeného rozhodnutí; nevypořádání námitek totiž způsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, tudíž ani nelze zkoumat jeho zákonnost. Stěžovatelka nesouhlasí ani s tím, že by byla v řízení

nečinná. Ve věci 2x podala odvolání a v obou případech doplnila i odvolací důvody; správním orgánům navíc bylo její stanovisko k věci známo již z první žaloby, která byla úspěšná.

[8] Nesouhlasí s tím, že jediným účelem popisu skutku je jeho nezaměnitelnost, neboť musí umožňovat také subsumpci pod zvolenou skutkovou podstatu; musí tedy obsahovat všechny relevantní skutečnosti nezbytné k závěru, že skutečně došlo k naplnění všech znaků skutkové podstaty přestupku. Upozornila, že již v řízení před krajským soudem odkazovala na rozsudky NSS ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 As 241/2015 – 41, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 9 As 213/2017 – 37, či Krajského soudu v Brně ze dne 10. 5. 2018, č. j. 31 A 112/2016 – 37. Soud se však těmito rozsudky nejen neřídil, ale dokonce se k nim ani nijak nevyjádřil, čímž zatížil svůj rozsudek nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů, neboť musí reagovat na argumentaci účastníka příslušnou judikaturou stejně jako na jakoukoli jinou právní námitku. Dále stěžovatelka poukázala na rozsudek NSS ze dne 15. 11. 2019, č. j. 5 As 396/2018 – 33, ze kterého vyplývá, že jestliže lze určité pravidlo silničního provozu porušit více způsoby (v dané věci odlišení stání v křižovatce nebo stání do 5 metrů od křižovatky), je nezbytné, aby bylo ve výroku uvedeno, která z těchto alternativ nastala. V případě stěžovatelky bylo možné značku IP 25a porušit více způsoby; z výroku přitom nevyplývá, k jakému jednání došlo, a není tedy zřejmé, jakým způsobem byla značka porušena. Zcela irelevantní je přitom argumentace krajského soudu o tom, že vozidlo bylo zachyceno zastavené v místě, které není určeno k parkování; stěžovatelka neprokázala, že by prováděla zásobování; či že příjezd na dané místo je možný pouze okolo značky IP 25a.

[9] Stěžovatelka taktéž upozorňuje, že mohlo dojít k prekluzi, protože řízení o přestupku trvalo cca 4 roky, přičemž dle zák. č. 250/2016 Sb. může řízení o přestupku trvat maximálně 3 roky.

[10] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatelka je v řízení zastoupena advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou naplněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[12] Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů. Stěžovatelka uplatnila kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Stěžovatelka v úplném závěru své kasační stížnosti lakonicky zmínila, že mohlo dojít k zániku její odpovědnosti za přestupek. K uplynutí prekluzivní doby je však soud povinen přihlížet dle § 109 odst. 4 s. ř. s. *ex officio* (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 2.

pokračování

2009, sp. zn. II. ÚS 1416/07, ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 1169/07, ze dne 11. 1. 2010, sp. zn. IV. ÚS 946/09, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2010, č. j. 7 As 61/2010 - 89). Jelikož by zánik odpovědnosti byl bez dalšího důvodem ke zrušení napadeného rozhodnutí, zabýval se Nejvyšší správní soud posouzením této otázky přednostně. Zohlednil přitom především závěry vyslovené Ústavním soudem v nálezu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20; postupoval tedy stejně jako již dříve ve svých rozsudcích ze dne 2. 7. 2020, č. j. 1 As 239/2018 - 45, ze dne 16. 7. 2020, č. j. 1 As 148/2018 - 51, ze dne 20. 8. 2020, č. j. 7 As 450/2018 - 48, či ze dne 15. 10. 2020, č. j. 7 As 204/2019 - 44, jejichž závěry pro posuzovanou věc plně přebírá.

[15] Dle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu, ve znění účinném do 30. 6. 2017, platilo, že *„odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže o něm příslušný orgán nezahájil řízení do 2 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 4 let ode dne, kdy byl spáchán.“* Zároveň dle § 125e odst. 5 téhož zákona platilo, že *„na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby nebo v přímé souvislosti s ním, se vztahují ustanovení zákona o odpovědnosti a postihu právnické osoby; obdobně to platí pro odpovědnost fyzické osoby za správní delikt podle § 125f.“*

[16] Dne 1. 7. 2017 nabyt účinnosti nový přestupkový zákon (zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich), který sjednotil prekluzivní dobu pro všechny přestupky (správní delikty a přestupky dle předchozí právní úpravy). V § 30 stanovil, že *„promlčecí doba činí a) 1 rok, nebo b) 3 roky, jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč.“* Za přestupek spáchaný stěžovatelkou v projednávaném případě bylo dle § 125c odst. 4 písm. f) zákona o silničním provozu, ve znění ke dni spáchání protiprávního jednání [stejně jako dle § 125c odst. 5 písm. g) téhož zákona, ve znění pozdějších předpisů], možné uložit pokutu až do výše 2 500 Kč.

[17] Dle § 32 odst. 1 písm. c) nového přestupkového zákona se do promlčecí doby nezapočítává doba, po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní.

[18] Dle § 32 odst. 2 nového přestupkového zákona platí, že *„promlčecí doba se přerušuje a) oznámením o zahájení řízení o přestupku, b) vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným, c) vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání; přerušením promlčecí doby počíná promlčecí doba nová.“* Podle § 32 odst. 3 pak *„byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání; jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání.“*

[19] Dle § 112 odst. 1 nového přestupkového zákona platí, že *„na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.“*

[20] Při izolovaném posouzení se jeví úprava zániku odpovědnosti za uvedený správní delikt (přestupek) příznivější dle nového přestupkového zákona. Ustanovení o lhůtách

však není možné chápat izolovaně, ale je nutné je chápat v kontextu celého nového přestupkového zákona.

[21] Dle § 112 odst. 2 nového přestupkového zákona, ve znění účinném do 25. 2. 2020, platilo, že *„ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.“* Dle této právní úpravy tak odpovědnost stěžovatelky za daný přestupek nemohla zaniknout dříve, než by zanikla dle zákona o silničním provozu ve znění účinném do 30. 6. 2017. Úprava dle nového přestupkového zákona tak pro ni nemohla být příznivější, neboť by se uplatnila lhůta pro zánik odpovědnosti podle zákona o silničním provozu v délce 4 let.

[22] Ústavní soud nicméně nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19, zrušil větu první § 112 odst. 2 přestupkového zákona dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů, k čemuž došlo dne 26. 2. 2020. V uvedeném nálezu přitom konstatoval, že trestností činu trestněprávní nauka a judikatura rozumí možnost, že pachatel určitého trestného činu bude uznán vinným a bude mu uložen trest či vyvozena trestní odpovědnost. Pod takto vymezený pojem trestnosti činu tedy spadají otázky jejího vzniku, trvání i zániku. Ve světle těchto závěrů je nutno pod pojem trestnost zahrnout rovněž úpravu prekluzivních lhůt vedoucích k zániku odpovědnosti za delikt, který způsobuje jednou provždy zánik práva státu na potrestání pachatele. Je proto nutné posoudit, zda je pro stěžovatele příznivější úprava zániku odpovědnosti dle nového přestupkového zákona.

[23] Zrušení první věty § 112 odst. 2 samo o sobě nemělo přímý dopad do práv stěžovatelky, neboť dle znění účinného od 26. 2. 2020 nadále platilo, že *„odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona“* (jde o lhůty pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůty pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůty pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt; srov. bod 71 nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/19). V případě stěžovatelky by se tedy nadále uplatnila čtyřletá lhůta pro zánik odpovědnosti za přestupek podle zákona o silničním provozu.

[24] Nálezem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, však Ústavní soud zrušil pro rozpor s čl. 40 odst. 6 Listiny i citovanou zbývající část § 112 odst. 2 nového přestupkového zákona, a to dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů, k čemuž došlo dne 22. 7. 2020. Uvedl mimo jiné: *„rozhodujícím kritériem pro posouzení otázky, zda použití pozdějšího zákona by bylo pro pachatele příznivější, je celkový výsledek z hlediska trestnosti, jehož by bylo při aplikaci toho či onoho zákona dosaženo, s přihlédnutím ke všem právně rozhodným okolnostem konkrétního případu. Použití nového právního předpisu je tedy pro pachatele příznivější tehdy, jestliže jeho ustanovení posuzována jako celek skýtají výsledek příznivější než právo dřívější. (...) dospěl-li Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/19 k právnímu názoru, podle kterého je úprava zániku přestupkové odpovědnosti součástí ‘trestnosti’ ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny (v podrobnostech srov. právní závěry uvedené v citovaném nálezu), nelze mít z důvodů výše uvedených pochyb o tom, že aplikace § 112 odst. 2 zákona o*

pokračování

odpovědnosti za přestupky (ve znění uvedeného nálezu) může vést rovněž ke zhoršení postavení pachatele. Jinak řečeno, k porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny dojde i tehdy, když by pachatel byl potrestán za spáchání přestupku přesto, že by odpovědnost za přestupek podle nové právní úpravy zanikla ještě před vydáním rozhodnutí o přestupku, tedy že přestupek by tak za užití nové právní úpravy byl již promlčen. Ústavní soud proto uzavírá, že § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je v rozporu s čl. 40 odst. 6 větou druhou Listiny.“ Závěry nálezu Ústavního soudu přitom plně dopadají i na nyní posuzovanou věc.

[25] Dle usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 As 104/2013 - 46, č. 3528/2017 Sb. NSS, „rozhoduje-li krajský soud ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt v situaci, že zákon, kterého bylo použito, byl po právní moci správního rozhodnutí změněn nebo zrušen, je povinen přihlídnout k zásadě vyjádřené ve větě druhé čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod, podle níž se trestnost činu posoudí a trest ukládá podle právní úpravy, která nabyla účinnosti až poté, kdy byl trestný čin spáchán, je-li to pro pachatele příznivější.“ Uplynutí prekluzivní doby je přitom vadou, pro kterou soud zruší rozhodnutí správních orgánů z moci úřední (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2005, č. j. 3 As 57/2004 - 39, č. 845/2006 Sb. NSS).

[26] Za této situace je tedy pro stěžovatelku právní úprava zániku odpovědnosti za přestupek dle nového přestupkového zákona příznivější. Jak již bylo výše uvedeno, dle § 30 tohoto zákona totiž promlčecí doba činí jeden rok, na rozdíl od dvou (respektive čtyř) let dle § 125e odst. 3 zákona o silničním provozu v rozhodném znění; ustanovení § 112 odst. 2 nového přestupkového zákona přitom nemůže na uvedeném závěru ničeho změnit, neboť již není s ohledem na zásah Ústavního soudu součástí právního řádu.

[27] V nyní posuzovaném případě bylo řízení se stěžovatelkou zahájeno včas, tedy do jednoho roku ode dne spáchání přestupku. Následně dne 24. 2. 2016 bylo vydáno první prvostupňové správní rozhodnutí [tedy rozhodnutí dle § 32 odst. 2 písm. b) nového přestupkového zákona, jímž byla obviněná uznána odpovědnou], čímž byla původně běžící promlčecí lhůta přerušena a počala běžet nová (opět v délce jednoho roku). Po dobu soudního řízení správního (ode dne podání žaloby 24. 6. 2016 až do ukončení věci právní mocí prvního rozsudku krajského soudu dne 14. 9. 2016, jímž bylo zrušeno první odvolací rozhodnutí žalovaného) neběžela. Ke dni nabytí právní moci předmětného rozsudku tedy z promlčení doby doposud uplynuly přesně 4 měsíce; zbývajících 8 měsíců (neb promlčení doba je 1 rok) uplynulo 14. 5. 2017. Do tohoto okamžiku však nenastala žádná další skutečnost či událost ve smyslu § 32 odst. 1 či 2 nového přestupkového zákona, která by tuto dobu přerušovala nebo stavěla; žalovaný až dne 30. 10. 2017 zrušil původní prvostupňové správní rozhodnutí a teprve 22. 11. 2017 (za účinnosti nového přestupkového zákona) bylo vydáno nové prvostupňové správní rozhodnutí, jímž byla stěžovatelka znovu uznána odpovědnou. K zániku odpovědnosti za stěžovatelkou spáchaný přestupek tedy dle nového přestupkového zákona došlo již dne 14. 5. 2017.

[28] Jelikož Nejvyšší správní soud naznal, že došlo k prekluzi stěžovatelčiny odpovědnosti za spáchaný přestupek, nezbyvá mu než napadený rozsudek krajského soudu a obě rozhodnutí správních orgánů zrušit. Pokud by tak neučinil, byl by to důvod pro

zrušení tohoto rozhodnutí Ústavním soudem (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 467/18 ze dne 2. 7. 2019, nebo sp. zn. IV. ÚS 3062/14 ze dne 27. 5. 2015).

[29] V projednávané věci proto bylo (s ohledem na zánik odpovědnosti stěžovatelky za spáchaný skutek) zcela nadbytečné se zabývat jakýmkoli dalšími kasačními námitkami.

IV. Závěr a náhrada nákladů řízení

[30] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek zrušil. Jelikož by krajský soud v dalším řízení v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, než napadené rozhodnutí žalovaného a případně též prvostupňové správní rozhodnutí zrušit, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) tak, že sám rozhodnutí žalovaného a prvostupňové správní rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V něm budou správní orgány postupovat podle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku.

[31] Protože je Nejvyšší správní soud posledním soudem, který se věcí zabýval, rozhodl jak o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti, tak také o žalobě; při posouzení práva účastníků na náhradu nákladů řízení přitom vyšel z přiměřeného užití § 60 odst. 1 s. ř. s. (v souladu s § 120 téhož zákona), které spojuje právo na náhradu nákladů řízení s kritériem procesního úspěchu účastníka ve věci samé. Jelikož Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou, vyhověl stížnímu petitu stěžovatelky a zároveň zrušil i předtím žalobou napadené rozhodnutí žalovaného, nelze než uzavřít, že stěžovatelka zaznamenala úspěch ve věci, a to jak v řízení o kasační stížnosti, tak *de facto* i v řízení před krajským soudem; za obě soudní řízení jí proto náleží náhrada účelně vynaložených nákladů. Tyto náklady sestávají ze zaplacených soudních poplatků a z nákladů zastoupení. Stěžovatelka zaplatila soudní poplatek za žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve výši 3000 Kč [položka 18 bod 2 písm. a) Sazebníku soudních poplatků, jenž je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v rozhodném znění]; soudní poplatek zaplatila rovněž za řízení o kasační stížnosti, a to ve výši 5000 Kč (položka 19 téhož Sazebníku). Pokud jde o náhradu nákladů jejího zastoupení advokátem, tato spočívá v částce odpovídající mimosmluvní odměně za celkem tři úkony právní služby: 3x písemné podání ve věci, tj. žaloba proti napadenému rozhodnutí (č. l. 3 – 9 spisu krajského soudu), replika k vyjádření žalovaného (č. l. 61 – 65 spisu krajského soudu), kasační stížnost, resp. její doplnění (č. l. 15 – 22 spisu NSS) [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]; to vše v hodnotě 3100 Kč za každý úkon právní služby [§ 7 bod 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky], včetně tří paušálních částek náhrady hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč [§ 13 odst. 4 vyhlášky]. Úkon advokáta spočívající v přípravě a převzetí věci byl stěžovateli přiznán již v prvním rozsudku krajského soudu ve věci (ze dne 17. 8. 2017, č. j. 30 A 68/2016 – 34). Zástupce stěžovatelky je plátcem DPH, pročež se náhrada zvyšuje o 21%. Celkem tedy, včetně soudního poplatku, je žalovaný povinen nahradit stěžovateli na účelně vynaložených nákladech řízení o žalobě a kasační stížnosti částku ve výši 20 342 Kč, a to k rukám zástupce stěžovatelky Mgr. Václava Voříška, advokáta se sídlem Pod kaštany 245/10, Praha 6, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

pokračování

[32] K nesouhlasu stěžovatelky a jejího advokáta s vyvěšením jejich osobních údajů na internet Nejvyšší správní soud uvádí, že se k němu v případě téhož advokáta již opakovaně vyjadřoval, např. přípisem předsedy Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2019, č. j. S 139/2019 - 7, nebo ve věcech vedených pod sp. zn. 2 As 383/2017, či sp. zn. 9 As 413/2018. Za této situace již není nutné danou skutečnost znova opakovaně podrobněji rozebírat; zdejší soud odkazuje na relevantní písemnosti adresované advokátu stěžovatelky či svá rozhodnutí týkající se této problematiky.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. prosince 2020

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu